

Barcelona astăzi

„Orașul miracolelor”: așa a botezat **Eduardo Mendoza** capitala catalană în unul dintre marile sale romane consacrate metamorfozelor citadine. Vechea capitală a regilor Aragonului, care părea să dormiteze în incinta sa medievală, a știut să profite de pe urma revoluției industriale și a renașterii culturale, explodând în afara propriilor ziduri: atunci a răsărit ca din pământ cartierul Eixample („extindere”), o zonă în care arhitecții moderniști au dat frâu liber imaginației și fanteziei. Însă faptul că s-au putut manifesta cu o oarecare libertate s-a datorat dinamismului și talentului celor care i-au susținut.

Dinamismul și talentul par să reprezinte marca înregistrată a locuitorilor din Barcelona și a celor pe care i-au găzduit: **Pablo Picasso** și-a găsit aici inspirația, **Joan Miró** și **Antoni Tàpies** au înflorit, iar toți trei au dăruit orașului opere majore reunite în muzeele care le poartă numele.

La Barcelona, secolele și stilurile coexistă și se suprapun: din mândrul oraș maritim care stăpâna odinioară Mediterana au rămas măturie **Barri Gòtic** și **Ribera**, cu străduțe înguste ce ar putea părea neschimbate din perioada gotică... dacă nu am fi readuși brusc în epoca noastră de vreun butic neobișnuit ori de vreo cafenea modernă decorată sobru sau, dimpotrivă, delirant. O combinație între vacarmul marilor

bulevarde și liniștea tulburată uneori doar de un saxofon solitar, amestec de rigoare și exuberanță, de clasicism și tinerețe, Barcelona nu se teme de contradicții, iar șocul extremelor îi sporește farmecul captivant și seducător în mijlocul căruia toată lumea își poate găsi fericirea. Bineînțeles că veți căuta modernismul, luând-o pe urmele lui **Antoni Gaudí**, devenit simbolul orașului alături de colegul său, **Domènec i Montaner**, autorul Palatului Muzicii Catalane, clădire emblematică pentru mândria unui popor extrem de atașat de limba sa (după ce ajungeți aici, uitați de spaniola pe care ați învățat-o!), de istorie, de libertatea și de tradițiile sale, de *pà amb tomaquet* ori de sardana dansată în fața catedralei și aacompaniată de muzica interpretată de *cobla*.

Nu este vorba însă de o idealizare a trecutului sau de nostalgie, mai ales că orașul a redevenit, chiar dacă nu o capitală națională, măcar cea a unei regiuni prospere, cu o autonomie tot mai largă. Organizând Jocurile Olimpice din 1992, Barcelona a știut să reînnoade legătura cu fosta sa glorie maritimă și să se redescopere în postura de oraș balnear, regăsind marea până atunci ascunsă în spatele sinistrelor instalații industriale și chemând în ajutor toată floarea arhitecturii catalane (Bofill, Miralles), spaniole (Calatrava, Moneo) sau

internaționale (Norman Foster, Richard Meier, Frank O. Gehry, Graham Bruce, Jean Nouvel). Aceștia au creat clădiri importante, fie pe colina Montjuïc, fie în Orașul Olimpic, care a transformat cartierul **Poblenou** în locul preferat de tinerii moderni. Iată orașul pe care urmează să-l descoperiți: bineînțeles că vă veți stabili cartierul general pe **Rambla**, pe care o veți străbate în lung și-n lat fără odihnă, zona, întotdeauna animată, fiind parcă făcută pentru hoinăreli întrerupte de opriri pe terasele cafenelelor. Făcându-vă loc prin mulțimea compactă, veți da ocol muzicanților de pe stradă sau oamenilor-statui care se întrec în imaginație și, adesea, în umor. Vă veți strecura printre standurile colorate ale pieței **Boquería**, admirând, în mijlocul vacarmului al cărui secret îl cunosc numai spaniolii, fructe uneori necunoscute. Veți sări din metrou în funicular sau în tramvai pentru a admira panorama care se deschide din vârful colinei **Montjuïc** până la **Tibidabo**, fără să uitați să vă așezați pe banca ondulată a miradorului din parcul Güell sau să împrumutați discret prosopul de la hotel pentru a lenevi pe plajele din **Port Olímpic**. Veți întârzia în fața vitrinelor de lux ale elegantului **Passeig de Gràcia**, acordând atenție și detaliilor de pe fațadele clădirilor: într-un colț, un turnuleț de basm, în altul, un balcon

extravagant, ceva mai departe, o cupolă înșesată de statui... Veți vizita apoi colecții fabuloase, de la sublimele picturi romanice din **Muzeul Național de Artă al Cataloniei** până la instalațiile contemporane din **MACBA**, fără a uita de prea puțin cunoscutul **Muzeu de Artă Precolumbiană**, ascuns într-un palat de pe **Carrer Montcada**. În fine, se va lăsa seara, moment în care veți da din coate pentru a ajunge la *tapas*, la *pintxos* sau la alte gustări din barurile galiciene, basce ori catalane din **Plaça del Pi**, **Raval** sau de pe **Passeig del Born**, ori într-o cafea modernistă, încheind seara în fața unui pahar de *cava*, de cidru sau de bere în timp ce puneți țara la cale. Pe scurt, veți plonja într-un fel de sarabandă nestăpănită care nu se oprește decât spre dimineață, atunci când angajații primăriei șterg urmele nopții cu jeturi de apă împrășcate pe pavajul lucios de pe Rambla. Și ce anume poate simboliza mai bine acest oraș aflat într-o neobosită mișcare, însă fidel trecutului său, dacă nu **Sagrada Família**, acest șantier ce pare etern? Însă fascinația descoperirii se sfârșește, și simțiți deja cum vă invadează nostalgia provocată de acest oraș fabulos... Pentru a fi siguri că veți reveni, există o metodă garantată: e suficient să beți apă din fântâna Canaletes de pe Rambla...

Castell de Montjuïc

(Castelul Montjuïc)

Carretera de Montjuïc, 66. În 1640 a fost construit primul castel. La poalele acestuia, trupele catalane au câștigat, pe 26 ianuarie 1714, bătălia împotriva lui Felipe al V-lea. Distrus în timpul Războiului de Succesiune, a fost reconstruit în secolul al XVIII-lea și a căpătat înfățișarea unei fortărețe în formă de stea, cu ziduri de apărare late și forturi mici. Castelul, la fel ca în cazul citadelei, a fost, până spre mijlocul secolului al XIX-lea, unul dintre punctele strategice ale sistemului de apărare al Barcelonei și putea servi și ca bază pentru atacarea orașului. Asta a și făcut Espartero care, în 1842, a îndreptat tunurile spre Barcelona răsculată împotriva puterii centrale. Multă vreme, castelul a fost folosit ca închisoare militară, unde, în 1909, a fost împușcat pedagogul anarhist **Ferrer**, apoi, în 1940, președintele guvernului, **Lluís Companys...** și mulți alții.

Acest simbol rușinos al represiunii franchiste, transformat în Muzeu Militar, a devenit după închiderea acestuia un loc de plimbare, cu o panoramă excepțională asupra portului și orașului. După lucrările de restaurare, trebuia să adăpostească un Centru Internațional al Păcii, un „Spațiu al Memoriei” și un Centru de Interpretare al Colinei Montjuïc.

Grădinile Costa i Llobera

Str. Miramar, 1. Este vorba de cea mai vastă grădină exotică din Barcelona, cu tot felul de specii de plante.

Avinguda de Miramar

Această esplanadă situată în partea de nord a muntelui oferă – mai ales noaptea – o frumoasă **priveliște panoramică**★ ce cuprinde orașul și portul cu vapoarele sale iluminate. Terasese vă permit să profitați în mod plăcut de clima mediteraneeană, fără să fiți incomodați de căldură.

Transbordador Aeri del Port (*iunie-septembrie: 11:00-20:00; februarie-mai: 11:00-19:00; octombrie-ianuarie: 11:00-17:30 – din sfert în sfert de oră 15 € dus-întors*) leagă acest mirador de Torre (turn) St. Sebastia, situat în portul de lângă La Barceloneta (📍 p. 86).

Teatre Grec★

Acest teatru în aer liber, înconjurat de grădini frumoase și construit în 1929 după modelul celui din Epidaur, are drept avanscenă peretele stâncos al unei cariere abandonate. Vara, devine o scenă extraordinară pentru manifestările organizate de **Festival del Grec**.

Museu d'Arqueologia de Catalunya★

Passeig de Santa Madrona, 39-41 – ☎ 934 232 149 – www.mac.es – marți-sâmbătă 9:30-19:00, duminică și în zilele de sărbătoare 10:00-14:30 – închis luna – 3 € (sub 16 ani și peste 65 de ani intrare liberă).

Creat în 1935 la inițiativa ilustrului arheolog **Pere Bosch Gimpera** (1891-1974), muzeul permite descoperirea diverselor etape ale istoriei teritoriului catalan prin

intermediul pieselor expuse: paleolitic, neolitic, epocile de bronz și de fier, lumea iberică, colonizările greacă și feniciană, cultura romană, epoca vizigotă și, în sfârșit, epoca medievală. Obiectele prezentate (unelte, amfore, mozaicuri sau sculpturi votive) sunt caracteristice pentru fiecare perioadă în parte. În afară de o bibliotecă de 40 000 de volume, muzeul dispune și de un **atelier experimental pentru orbi**, unde se învață recunoașterea tactilă a materialelor arheologice.

Museu Etnològic

Passeig de Santa Madrona, fără număr – ☎ 934 246 807 – www.museuetnologic.bcn.cat – *octombrie-mai: marțea, joia și sâmbăta 10:00-19:00, miercuria și vinerea 10:00-14:00; iunie-septembrie: marți-sâmbătă 10:00-18:00, duminica și în zilele de sărbătoare 10:00-14:00, 15:00-20:00* – *închis luna, pe 1 ianuarie, în Vinerea Mare, pe 1 mai, 24 iunie și 25-26 decembrie* – 3,50 €. Construit în 1973 într-un stil unghiular, muzeul cuprinde trei niveluri, două fiind destinate expunerii colecțiilor prezentate cel mai adesea sub forma unor expoziții temporare. Esența fondului muzeal provine de la populațiile Africii (în special Maroc) și Americii Centrale, iar cele mai multe exponate, în afară de câteva opere reprezentative ale civilizațiilor precolumbiene, aparțin epocii

contemporane, așa cum se și cuvine în cazul unui muzeu etnologic.

Parc Joan Miró

Carrer de Tarragona, în spatele Arenelor (Las Arenas) – 📍 Tarragona. Cunoscut sub numele de „L'Excorxador” (Abatorul), acest parc se află în spatele pieței Braus de Las Arenas, inaugurată în 1900. Astăzi, piața este dezafectată și reproiectată de Richard Rodgers, care trebuia să facă din ea un centru de distracții. Din păcate, șantierul a fost oprit, deoarece inițiatorii proiectului sunt falșiți. Principalul punct de atracție al parcului: enorma sculptură falică aparținând lui Joan Miró și intitulată *Dona i ocell (Femeie și pasăre)*, care se ridică la 22 m deasupra unui mic bazin.

Parc de l'Espanya Industrial

Rector Triadó – 📍 Sants-Estació. Situat la vest de gara Sants, parcul a fost amenajat între 1982 și 1985 pe un teren viran industrial. În partea inferioară a spațiului, un iaz oferă posibilitatea de a face canotaj. Esplanada superioară expune sculpturi de metal (Nagel, Palazuelo, Anthony Caro etc.) care evocă trecutul industrial al orașului. Însă trebuie să recunoaștem că ansamblul este destul de degradat în prezent.

Pedralbes

Fostul sat Pedralbes – al cărui nume vine de la numeroasele pietre albe („pedres albes”) ale muntelui – este astăzi un prestigios cartier rezidențial și universitar al Barcelonei. Cu multele sale parcuri și grădini, Pedralbes este un loc de plimbare ideal pentru a evita o vreme agitația din centru.

➔ **Acces:** 📍 María Cristina sau Palau Reial (L3) ori pe jos pe Diagonal. Pentru a asista la un meci al echipei de fotbal Barça, coborâți la Les Corts (tot L3).

Planul ansamblului urban de la p. 42 B2 și planul cartierului p. 97.

➔ **Un sfat:** Rezervați o dimineață pentru descoperirea cartierului... chiar dacă asta înseamnă să vizitați muzeele palatului în timpul după-amiezii.

Monestir Santa Maria de Pedralbes ★★

(Mănăstirea Sfânta Maria din Pedralbes)

Baixada del Monestir, 9 – ☎ 932 563 434 – aprilie-octombrie: marți-vineri 10:00-17:00, sâmbăta 10:00-19:00, duminica 10:00-20:00; noiembrie-mai: marți-sâmbăta 10:00-14:00, duminica 10:00 – 7 € (tarif redus 5 €).

Fondată în 1326 de regina Elisenda, membră a ilustrei familii Montcada (📍 p. 55) și a patra și ultima soție a lui Jaume al II-lea, mănăstirea găzduiește din secolul al XIV-lea o comunitate de călugărițe. În fața intrării în **biserică**★, se află piața del Monestir. Edificiul, o spațioasă construcție cu naos unic și capele laterale, adăpostește mausoleul reginei Elisenda. Interiorul este împărțit pe direcția lungimii în două părți, dintre care doar una poate fi vizitată, cealaltă, separată, fiind rezervată comunității religioase.

Pe fațada laterală a mănăstirii pot fi observate contraforturile bisericii și **clopotnița** în formă de prismă care

l-a impresionat în mod deosebit pe Le Corbusier.

Claustrul★ – Fiind un splendid exemplu de gotic catalan din secolul al XIV-lea, cuprinde trei niveluri. Primele două de jos, cu arce ascuțite care se sprijină pe coloane canelate, înconjoară un minunat patio cu portocali și palmieri. În galeria din curtea interioară, câteva chilii și dependințele sunt deschise pentru public. În dreapta intrării, **Capela Sant Miquel** conține **picturi murale**★★★ (1346) de **Ferrer Bassa**. Acest artist, format la școala italiană din perioada „Trecento”, a reușit să îmbine meticulozitatea școlii din Siena cu volumele măștrilor toscani. Partea superioară este consacrată Patimilor lui Hristos; delicatele picturi din partea inferioară, reprezentând-o pe Felcioara Maria, sunt unele dintre cele mai frumoase.

Pavelló Güell★

Av. de Pedralbes, 7 – ☎ 933 177 652 – 📍 – vizite cu ghid sâmbăta-duminica dimineața – 6 €.

Arta și arhitectura

Romanii și vizigoții

Romanii au lăsat în urmă câteva vestigii care demonstrează prezența lor la Barcelona: resturi de ziduri din secolul al IV-lea (🕒 p. 54), fațada unui templu dedicat lui Augustus și, în primul rând, vestigiile cetății antice găsite sub Plaça del Rei și expuse în Museu d'Història de la Ciutat (🕒 p. 51) lângă o bazilică din epoca vizigotă. Arta vizigotă, caracterizată prin arce de boltă și basoreliefuri gravate cu motive geometrice și compoziții cu cercuri și stele, a lăsat și ea urme prin intermediul câtorva biserici, cum este, de exemplu, Sant Pau del Camp (🕒 p. 67).

110

Splendorile romanice

Arta romanică a apărut în secolul al XI-lea, în momentul formării țării. Este pe drept cuvânt renumită, deși Barcelona a păstrat puține exemple de arhitectură romanică, principalele sanctuare fiind reconstruite în epoca gotică. Să amintim, totuși, în afară de Sant Pau del Camp, superba curte interioară a mănăstirii din **Sant Cugat del Vallès** (🕒 p. 102).

Dar, deși există puține urme arhitecturale, Barcelona posedă un tezaur romanic pe care nu trebuie să-l ratați sub nicio formă: **Museu Nacional d'Art de Catalunya** (🕒 p. 88), unde sunt expuse extraordinare picturi murale, părți anterioare de altar și sculpturi provenind în principal din bisericile

din Pirinei (picturile absidelor din Sant Climent și Santa Maria de Taüll, Boi, Àneu, La Seu d'Urgell etc.).

Apogeul gotic

La Barcelona, apariția goticului coincide cu apogeul regatului Aragonului, care devenise una dintre marile puteri mediteraneene. Această epocă a cunoscut avântul unei burghezii urbane tot mai bogate și mai influente. Febra construcțiilor cuprinde orașul: sunt renovate biserici și catedrale și se ridică palate regale, case senioriale, spitale, clădiri publice... Astfel, Barcelona posedă un uluitor patrimoniu gotic, iar centrul orașului, unde au fost ridicate majoritatea acestor clădiri, a primit numele de **Barri Gòtic** (cartierul gotic).

Arhitectura

Goticul catalan, apropiat de modelele lumii mediteraneene, este caracterizat prin forme epurate și printr-un simț al proporțiilor, fiind preferată amplitudinea spațială în locul înălțării. Printre edificiile religioase, se disting, bineînțeles, catedrala, biserica Santa Maria del Pi, mănăstirea Pedralbes, dar mai ales biserica Santa Maria del Mar, supranumită „Catedrala Mării”, de o inegalabilă armonie a proporțiilor și de o perfectă unitate, având în vedere rapiditatea neobișnuită a ducerii la bun sfârșit a lucrărilor. Arhitectura civilă nu se lasă mai prejos, operele reprezentative fiind Palau Reial Major sau Palau de la

Generalitat, fără să uităm de Drassanes (șantierele navale).

Pictura

Pictura gotică din Catalonia este marcată de influențele europene: avântul curentului italianizant (secolul al XIV-lea) este reprezentat de **Ferrer Bassa**, influențat de școala din Siena (📍 *Pedralbes*, p. 96).

Curentul internațional este caracterizat, începând cu secolul al XV-lea, printr-un grafism nervos, cvasicaligrafic, și prin folosirea nuanțelor plate și vibrante. Este reprezentat, printre alții, de **Bernat Martorell**, autorul scenelor care descriu *Nunta din Cana Galileii*, aflate în catedrala din Barcelona, **Lluís Dalmau** și **Jaume Huguet**.

Epoca declinului

Stilurile renașcentist și baroc s-au dezvoltat după declinul Barcelonei; orașul și-a pierdut atât rolul de capitală, cât și hegemonia maritimă, după descoperirea Americii. Asistăm astfel la transferul puterii politice în centrul peninsulei odată cu urcarea pe tron a regilor catolici. Să mai adăugăm și faptul că multe biserici ridicate la acea vreme au fost deteriorate sau distruse de tulburările anticlericale din secolul al XX-lea, iar constructorii au rămas fideli stilului gotic până în secolul al XVI-lea. Cu toate acestea, mai există încă și astăzi clădiri interesante, cum ar fi Palau del Lloctinent, care ilustrează tranziția de la gotic la **Renaștere**, precum și fațada palatului Generalitat, concepută de **Pere Blay**. Pictura la Barcelona este dominată de

un portughez, **Pere Nunyes**. Printre cele mai importante opere de arhitectură **barocă** se numără fațadele bisericilor Betlem, Sant Sever și Mercè, precum și Palau de la Virreina.

La începutul secolului al XIX-lea, orientalismul s-a afirmat prin intermediul pictorului **Mariano Fortuny** (1838-1874). Coloritul său luminos și tehnica sobră i-au adus celebritatea internațională, în vreme ce în arhitectură s-au dezvoltat stilurile eclectic și istoricist.

Modernismul

Din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, Catalonia cunoaște un mare avânt economic (odată cu revoluția industrială), cultural (**Renaixença**) și artistic, prin **modernism**, care se impune la Expoziția Universală din 1888. Apropiat de alte curente europene, cum ar fi Art Nouveau, Modern Style sau Jugendstil, modernismul acordă o importanță specială artelor aplicate (mobilier, orfevrărie, afișe și artă grafică). În plus, acest curent pune accent pe folosirea materialelor industriale, deși se prezintă ca o artă națională asociată catalanismului politic. Trei arhitecți importanți reprezintă acest curent: patriarhul **Lluís Domènech i Montaner** (1850-1923), autorul unor edificii precum Palau de la Música Catalana și Casa Lleó Morera; **Josep Puig i Cadafalch** (1867-1957), căruia i se datorează Casa Amattler și sediul centrului CaixaForum; și mai ales **Antoni Gaudí** (1852-1926), cu nenumăratele sale

URBANISMUL RAȚIONAL ȘI FANTEZIA ARHITECTURALĂ

*În 1859, atunci când s-a pus problema proiectării unui nou cartier, **Eixample**, Madridul l-a impus pe inginerul **Ildefons Cerdà** (1815-1875). Acesta a conceput o rețea de străzi de 20 m lărgime, ale căror intersecții cu marile bulevarde perpendiculare erau în formă de șanfren. Construcția cartierului Eixample a coincis cu una dintre cele mai strălucitoare perioade din existența societății din Barcelona. Dezvoltarea economică determinase nașterea unei burghezii viguroase, dornică să facă din Barcelona un mare oraș și sedusă rapid de **modernism**, unul dintre simbolurile vizuale din Eixample.*

capodopere (Sagrada Família, Casas Batlló și Millà, parcul Güell etc.). Mai trebuie menționat și **Josep Maria Jujol** (1879-1949), colaboratorul lui Gaudí, pentru creațiile din Sant Joan Despí.

Modernismul este reprezentat și de alte personalități strălucite, cum ar fi pictorii **Ramón Casas** (1866-1932) și **Santiago Rusinyol** (1861-1931), ambii apropiați de impresionism. Aceștia sunt urmați de o a doua generație, din care fac parte **Isidre Nonell**, **Joaquim Mir**, **Anglada Camarasa**, fără să-l uităm pe tânărul **Pablo Picasso**.

Reacția noucentistă

Apărut la începutul secolului al XX-lea, **noucentismul** propune, ca reacție la modernism, o întoarcere la sursele clasice și mediteraneene.

Eugeni d'Ors este ideologul acestei mișcări (1911) reprezentate, printre alții, de pictorul **Joaquim Sunyer**, desenatorul **Xavier Nogués**, autorul de fresce Josep Obiols. În sculptură, trebuie să-i amintim pe **Josep Clarà**, **Enric Casanovas** și **Esteve Monegal**,

influențați de Maillol (☞ secțiunea Artă modernă din cadrul MNAC, p. 90).

Avangardiștii

Avangarda este reprezentată în Catalonia de **Juan Miró** (1893-1983) și **Salvador Dalí** (1904-1989).

Lucrările fiindu-le expuse pentru prima dată la Barcelona în 1918 și 1925, au beneficiat de sprijinul unor mecena precum Josep Dalmau, care a finanțat expozițiile și revista dadaistă 391.

Venirea la putere a lui Franco a determinat plecarea în exil a unui mare număr de artiști. Totuși, avangarda catalană renaște grație unui grup de pictori format în jurul revistei *Dau al Set* (1948-1954). Acest al doilea val și-a continuat drumul spre abstracționism. Printre reprezentanții săi se numără **Antoni Tàpies**, Cuixart și Brossa. Demersul lor va fi continuat de **Miquel Barceló** (născut în 1957).

Arta contemporană

Conceptualismul catalan revendică utilizarea noilor suporturi, printre care

cele video, instalația și *performance*. Reprezentanții săi: A. Muntadas, F. Torres, R. Llimós, A. Miralda, C. Pujol și F. Abad. De-a lungul anilor 1980, o serie de pictori tineri (F. Amat, F. García Sevilla, Zush, X. Grau) au adoptat un stil **expresionist**, diferit de curentele internaționale ale momentului. Sculptorii nu au rămas nici ei mai prejos, fiind reprezentați în special de Susana Solano. MACBA (☺ p. 62) este unul dintre locurile emblematice ale acestor tendințe.

Arhitectura

Începând cu anii 1960, cunoaște o perioadă de strălucire prin arhitecți ca J.A. Coderch, Oriol Bohigas, Josep Martorell sau mai celebrul **Ricardo Bofill** și a sa Taller de Arquitectura. Creația arhitecturală din Barcelona va fi stimulată îndeosebi de găzduirea Jocurilor Olimpice din 1992. Cu această ocazie, dar și ulterior, diverși arhitecți de renume mondial intervin în oraș, fie că sunt catalani (**Enric Miralles**, care reprojectează

acoperișul pieței Santa Catarina), spanioli (**Santiago Calatrava** și Turnul său de Telecomunicații) ori internaționali (**Richard Meier** cu MACBA, **Jean Nouvel** cu Torre Agbar, **Frank O. Gehry** în Port Olímpic, **leoh Ming Pei** cu World Trade Center).

Designul

Artele decorative catalane au rădăcini istorice adânci. În secolul al XVIII-lea a fost fondată la Barcelona Escola de Nobles Arts, destinată stimulării fabricării noilor produse. Revoluția industrială a fost însoțită de apariția unor noi idei creative. Astfel, în secolele XIX-XX, designul nu a încetat să evolueze. Odată cu înființarea unor centre ca ADI-FAD (Agrupació de Disseny Industrial, secțiunea Foment de les Arts Decoratives), apoi Polul Designului (Disseny Hub), conceptul de design atinge apogeul. Printre designerii catalani cei mai importanți se numără **André Ricard**, **Miquel Milà**, **Óscar Tusquets** și **Javier Mariscal**.

MIRÓ, PICTORUL BARCELONEI

Joan Miró (1893-1983), una dintre figurile proeminente ale avangardismului european din secolul al XX-lea, a creat un nou limbaj, foarte personal, bazat pe spontaneitate și pe forța de expresie. În 1922, pictând La Masía, abandonează stilul figurativ în favoarea simbolismului. Între 1939 și 1941, realizează seria de douăzeci și trei de Constelații, exprimând oroarea pe care i-o trezește cel de-al Doilea Război Mondial. Elementele acestor compoziții (femeia, noaptea sau soarele) vor reveni în mod constant în opera sa. Limbajul lui Miró este o căutare a culorilor, adesea primare, aureolate de o poezie și de o puritate datorită cărora numele său a fost de multe ori asociat cu lumea copilăriei.

Locuitorii Barcelonei

Mumeroși localnici s-au afirmat în diferite domenii... O mică listă uneori cam subiectivă...

Personaje istorice

În afară de **Guifré el Pelós**, primul conte de Barcelona (874-897), trebuie amintiți **Ramón Berenguer al IV-lea**, care a creat în 1150 regalitatea catalano-aragoneză, și **Jaume I** (1213-1276), care a extins teritoriul aragonez până în Baleare și regatul Valenciei...

Oameni politici

Resuscitată în 1931 după o scurtă declarație de independență, Generalitat l-a avut ca prim președinte pe **Francesc Macià** (1859-1933), fondatorul partidului Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), supranumit *Avi* (Bunicul).

Lluís Companys (1882-1940), care l-a succedat pe Macià, a fost predat franchiștilor de Gestapo și împușcat la Montjuïc.

Josep Tarradellas (1899-1988), președintele guvernului din exil, a devenit faimos după ce a pronunțat cuvintele „*Ja sóc aquí*” („Iată-mă”). Acest lucru s-a petrecut la întoarcerea sa din exil, în 1977, în Plaça Sant Jaume: Catalonia se îndrepta din nou spre autonomie.

Jordi Pujol (născut în 1930) aparține din punct de vedere politic dreptei moderate, fiind însă uneori destul de extremist în ce privește prerogativele catalane. A fost fondatorul partidului Convergencia i Unió și a condus

regiunea din 1980 până în 2003. Succesorul său, socialistul **Pasqual Maragall** (născut în 1941), este cunoscut mai ales ca primar al Barcelonei (1982-1997), promotorul organizării Jocurilor Olimpice din 1992 și al transformării orașului. Suferind de maladia Alzheimer, în 2006 i-a cedat locul socialistului de origine andaluză **José Montilla**, care va fi înlăturat din guvern după victoria în alegerile din anul 2010 a lui Artur Mas (Convergencia i Unió). În fine, Jordi Hereu a devenit, în 2006, primarul Barcelonei, urmându-i în funcție lui Joan Clos, chemat la Madrid pentru a face parte din guvernul central.

Cântăreți

Născut în epoca lui Franco sub egiđa valencianului **Raimon**, Nova Canço a făcut multe pentru răspândirea catalanismului în rândul tinerilor de la vremea aceea, care aveau rareori ocazia să se exprime în catalană. Printre cântăreții emblematici ai acestei mișcări, doi au atins un statut internațional. Este vorba de **Lluís Llach** (1948), al cărui cântec *L'Estaca* a avut un răsunet extraordinar, și de **Joan Manuel Serrat** (1943), originar din Poble Sec, care a pus pe muzică versurile poetului Joan Salvat Papasseit...

Scriitori

Scriitorul catalan prin excelență rămâne **Manuel Vázquez Montalbán**, care ne conduce pe urmele

detectivului său, deopotrivă gurmand și blazat, în lumea interlopă a orașului, dar și în anumite restaurante, oferindu-ne în trecere câteva rețete din bucătăria catalană. De asemenea, trebuie citite *La verdad sobre el caso Savoltà* („Adevărul despre afacerea Savoltà”) și *La ciudad de los prodigos* („Orașul miracolelor”) de **Eduardo Mendoza**, romane care descriu cu vervă transformările politice, sociale și urbane ale orașului din perioada revoluției industriale, dar și aventurile hazlii ale unui detectiv scos dintr-un spital psihiatric pentru a desfășura anchete polițiste (*Labirintul cu măslini*, *Misterul criptei vrăjite*). Nu ratați romanele uneori dulci-amare ale lui **Juan Marsé**, recunoscut astăzi (Premiul Cervantes) ca unul dintre cei

mai mari prozatori de limbă castiliană. În fine, îl puteți alege drept călăuză pe **Carlos Ruiz Zafón**, care reușește să transmită magia orașului prin *Umbră vântului*.

Un pictor

Pablo Picasso nu era originar din Barcelona, dar ar fi meritat să fie. În acest oraș aflat în plină febră creatoare, tânărul artist s-a format și a obținut recunoaștere, oferindu-i pânzele care constituie fondul principal al Muzeului Picasso, unul dintre cele mai vizitate din zilele noastre.

📖 *Găsiți portretele altor localnici celebri în paginile consacrate arhitecturii și artei (p. 110), precum și literaturii și muzicii (p. 118).*

GAUDÍ, ARHITECTUL UNUI ORAȘ

*Dacă există o personalitate care să simbolizeze Barcelona, aceasta nu poate fi alta decât cea a lui Gaudí. Născut la Reus, într-o familie de arămari, **Antoni Gaudí i Cornet** (1852-1926) și-a făcut studiile de arhitectură la Barcelona. De-a lungul anilor, a pus la punct un mare număr de sisteme și de mecanisme, demonstrându-și ideile revoluționare în materie de arhitectură, mai ales în ce privește finisarea interioarelor. Între 1900 și 1917, deci după întâlnirea cu Eusebi Güell, protectorul său, Gaudí și-a afirmat geniul inovator: își creează astfel un stil personal și duce la bun sfârșit cele mai îndrăznețe proiecte: parcul Güell (1900-1914), Casa Milà (1906-1910) și Casa Batllò (1904-1906). Din 1918 până la moartea sa tragică – este strivit sub roțile unui tramvai – se consacră edificiului Sagrada Família, căutând să armonizeze aspectele simbolice ale bisericii cu viitoarea ei funcționalitate.*

Atitudinea sa față de arhitectură demonstrează voința de a atinge perfecțiunea absolută, împletită cu un sentiment naționalist foarte puternic.

A

aeroportul Barcelona El Prat 1
 agenda culturală 12
 Ajuntament (Primăria) 50
 Alfons I 106
 Anella Olímpica 92
 Àngeles, Victoria de los 119
 Anglada Camarasa 112
 anotimpuri și climă 5
 Aquàrium 82, 83
 Aragall, Jaume 119
 Arc de Triomf 60
 Aribau, Bonaventura Carles 107, 118
 Arnau, Eusebi 71, 78
 artă gotică 110
 artă romanică 110
 artă și arhitectură 110
 Auditori municipal 79
 autobuz 10
 autobuz turistic 11
 automobil 4
 avangardiști 112
 Avinguda (bulevard)
 de la Catedral 44
 Diagonal 72, 76
 de Gaudí 78
 de Miramar 94
 del Paral.lel 87
 de la Reina Maria Cristina 87
 avion 4

B

bacșiș 5
 Baixada de Santa Eulàlia 51
 Balaguer, Víctor 72
 bani 4
 Barberà del Vallès 103
 Barça 107, 116
 Barceló, Miquel 112
 Barcelona Card 11
 La Barceloneta 84
 Barri Gòtic 16, 20, 25, 29, 32, 40, 44,
 110

Barri Xino (Barrio Chino) 65
 Barrio Andaluz 91
 Bassa, Ferrer 96, 111
 biciclete 5
 birouri de turism 5
 Blay, Miquel 71, 87
 Blay, Pere 50, 111
 Bofill, Ricardo 40, 79, 92, 113
 La Boqueria 41, 66
 Bosch Gimpera, Pere 94
 Brossà, Jaume 75
 Buigas, Carles 87
 Buigas, Gaietà 82

C

Caballé, Montserrat 68, 119
 cafenele
 El Bosc de las Fades 70
 Hard Rock Café 72
 Zurich 72
 CaixaForum 88
 Calatrava, Santiago 92, 113
 Calder, Alexander 92
 Call (cartierul evreiesc) 51
 Camp Nou 98, 116
 Capella de Santa Àgata 52
 Capella MACBA 64
 Carli, Charles Galtès zis și maestrul 46
 Carrer (strada)
 Ample 82
 Avinyó 70
 Bany's Nous 51
 Bisbe Irurita 49
 Bonsuccès 64
 Call 51
 Carme 65
 Ciutat 50
 Comtes 52
 Elisabets 64
 Escudellers 70
 Ferran 70
 Montcada 41, 55
 Paradís 50

- Pietat 50
 Portal de l'Àngel 44
 Princesa 56
 Santa Maria 58, 59
 Sant Domènec del Call 51
 Sant Pere més Alt 71
 Sant Sever 49
 Carreras, José 119
 Casa (casă)
 Casa Amatller 75
 Casa de l'Ardiaca 49
 Casa Batlló 75
 Casa Bonet 75
 Casa Bruno Quadros 67
 Casa de la Canonja 49
 Cases dels Canonges (Canonicilor) 49
 Casa Cervelló-Giudice 58
 Casa Clariana-Padellàs 51
 Casa Lleó i Morera 74
 Casa Milà (La Pedrera) 75
 Casa Quadras 76
 Casa Ramón Mulleras 75
 Casa Terrades (de las Punxes) 76
 Casals, Pau (Pablo) 119
 Casas, Ramón 20, 66, 90, 112
 Castell (castel)
 Castell de Montjuïc 94
 Castell dels Tres Dragons 60
 Català, Victor 118
 Catedral Santa Eulàlia 46
 cava 117
 cazare 16
 Cela, Camilo José 65
 Centre d'Art Santa Mònica 70
 Centre d'Estudis i de Recurses Culturals 65
 Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) 64
 Centre Excursionista de Catalunya 50
 Cerdà, Ildefons 107, 112
 Chillida, Eduardo 79, 91, 92
 cinema 119
 Clarà, Josep 72, 112
 Clascà, Joan-Ramón de 86
 Clavé, Josep Anselm 71
 climă 5
 cobla 116
 Coderch, Josep A. 98, 113
 Collegi d'Arquitectes 44
 Colònia Güell (în Santa Coloma de Cervelló) 102
 Columb, Cristofor 49, 52, 82
 Companys, Lluís 94, 107, 114
 Consell dels Cent 50, 106, 107
 Consolat de Mar 83
 Consulatul României 6
 Corts Catalanes 106
 CosmoCaixa 99

D
 Dalí, Salvador 30, 44, 90, 91, 112
 Dalmau, Josep 112
 Dalmau, Lluís 90, 111
 Delegació del Govern 84
 design 113
 Diagonal (Avinguda) 72, 76
 Domènec i Montaner, Lluís 40, 60, 71, 72, 74, 78, 111
 Les Drassanes 80, 111
 Duana Nova 84

E
 economia 109
 Eixample 18, 23, 25, 30, 35, 40, 71, 72, 107
 electricitate 6
 Església (biserică)
 Betlem 65
 La Mercè 82
 Sagrada Família 41, 76
 Santa Anna 62
 Santa Maria del Mar 58, 110
 Santa Maria del Pi 67, 110
 Sant Felip Neri 49
 Sant Miquel del Port 86

Sant Pau del Camp 67, 110
 Sant Sever 49, 111
 Espai (spațiu) Gaudí (La Pedrera) 76
 Espai (spațiu) Guinovart 91
 Espartero, general Baldomero 94, 107
 Estació de França 84
 Estadi Olímpic Lluís Companys
 (Stadionul Olimpic) 92
 Estatut 108
 Expoziția Universală din 1888 111

F

Fabra, Pompeu 118
 Falconés, Ildefonso 119
 Falqués, Pere 74
 Fațada maritimă 80
 Felipe al V-lea, rege al Spaniei 107
 Ferrer, Francesc 94, 107
 Fira Barcelona 87
 Font mágica 87
 Fontseré, Josep 59, 60
 Forestier, Jean-Claude-Nicolas 87
 formalități de intrare 4
 Fortuny, Mariano 90, 111
 Foster, sir Norman 41, 99
 fotbal 116
 Freixa, Jaume 91-92
 Fundació (fundatie)
 Antoni Tàpies 72
 Arqueologică Clos 75
 Fran Daurel 91
 Joan Miró 13, 36, 91
 funiculare 10

G

Gamper, Johann 116
 Gara Sants Estació 1
 Gargallo, Pablo (Pau) 71, 72, 78
 gastronomie 117
 Gaudí, Antoni 30, 38, 40, 60, 68, 70,
 75, 76, 78, 79, 90, 97, 101, 102, 107,
 111, 115
 Gehry, Frank O. 86, 113

Generalitat 49, 80, 106, 107, 108
 Genêt, Jean 65
 Gimferrer, Pere 119
 González Ledesma, Francisco 119
 Goytisolo, Juan 119
 Graham, Bruce 86
 Gran Via de les Corts Catalanes 72
 Grădina zoologică 60
 Grădinile Costa i Llobera 94
 Grădinile Pedralbes 97
 Guardiola, Pep 116
 Güell, Eusebi 68, 78, 97, 102, 115
 Guifré el Pelós 106, 114
 Guimerà, Àngel 67, 118
 Guinovart, Josep 91

H

Hivernacle i Umbracle 60
 Horta-Guinardó 100
 Hospital de la Santa Creu 66
 Hospital de Sant Pau 78
 Huguet, Jaume 52, 90, 111

I

Illa de la Discòrdia 23, 74
 IMAX 82
 Internet 6
 Isozaki, Arata 88, 92

J

Jardí Botánic 92
 Jaume al II-lea 46, 52, 55, 96
 Jaume I 106, 114
 Jean de Bourgogne 48
 Jocurile Olimpice 107
 Jordá, Joaquim 119
 Juan de Austria, don 46
 Jujol i Gibert, Josep Maria 101, 112

L

La Llotja 83
 Laberint d'Horta 100
 limba 7

- literatura 118
 Llach, Lluís 114
 Llimona, Josep 49, 54, 60, 72, 90, 91
 Llorens Artigas, Josep 98
 Llull, Ramón 118
 López, Sergi 119
- M**
- Macià, Francesc 107, 114
 manzana de la discòrdia 74
 Maragall, Joan 118
 Maragall, Pasqual 114
 Marc, Ausiàs 118
 Maremagnum 82
 Marès, Frederic 54
 Mariscal, Javier 92, 113
 Marsé, Juan 65, 115, 119
 Martí 106
 Martí, Montserrat 119
 Martín de Cermeño, Juan 84
 Martorell, Bernat 46, 47, 90, 111
 Martorell, Joanot 118
 Mas i Morell, Ignasi 101
 Mănăstirea (monestir) Pedralbes 90, 96, 110
 Meier, Richard 41, 62, 113
 Mendoza, Eduardo 40, 115, 119
 Mercat (piață)
 Born 59
 Santa Caterina 55
 Sant Josep 67
 Metge, Bernat 118
 metrou 10
 Mies van der Rohe, Ludwig 88
 Millet, Lluís 71
 Mir, Joaquim 90, 112
 Miralles, Enric 40, 55, 113
 Miró, Joan 40, 64, 67, 91, 92, 95, 98, 112, 113
 modernism 107, 111
 Moll d'Espanya 82
 Moll de Bosch i Alsina 80, 82
 Moll de la Fusta 80
 Moll del Dipòsit 84
 Moneo, Rafael 79
 Montcada, Elisenda de 55, 96
 Montcada, família 55, 96
 Montjuïc 28, 31, 36, 41, 51, 87
 Montoliu, Tete 13, 119
 Monument a Colom
 (Cristofor Columb) 82
 Monzó, Quim 118
 Moragues, Pere 82
 Museu (muzeu)
 Arqueològia de Catalunya 94
 Museu d'Art Contemporani de Barcelona
 (MACBA) 13, 41, 62
 Artes Decoratives 98
 Art Precolombi
 (Museu Barbier-Mueller) 58
 Automatelor 99
 FC Barcelona 98
 Calçat (Pantofului) 49
 Capitular (Catedrala) 48
 Cera (de Ceară) 70
 Ceràmica 98
 Ciència Cosmo Caixa (Științei) 99
 DalíBarcelona 44
 Diocesà (Diocezan)
 Pia Almoina 46
 Disseny (design) Hub 97
 Egipci (Egipcean) 75
 Esport (Sportului) 92
 Etnològic 95
 Gaudí (Casa-Museu) 79
 Història de Catalunya 84
 Història de la Ciutat 51, 110
 Marítim 80
 Miró (Fundació Joan) 91
 Museu Nacional d'Art de
 Catalunya/MNAC 13, 88, 110, 112
 Picasso 13, 56
 Tàpies (Fundació Antoni) 72
 Tèxtil i de la Indumentària 98
 Xocolata (Ciocolatei) 59
 muzica 119

N

Nogués, Xavier 112
 Nonell, Isidre 112
 noucentism 112, 118
 Nouvel, Jean 79, 113
 Nova Canço 114
 numere de telefon utile 5
 Nunyes, Pere 90, 111

O

operă 119
 orare 7
 Ordóñez, Bartolomé 48
 Ors, Eugeni d' 112, 118

P

pa amb tomaquèt 117
 Palau (palat)
 Berenguer d'Aguilar 56
 del Bisbat 44
 Castellet 56
 Dalmases 58
 de la Generalitat 49, 50, 51, 110-111
 Güell 68
 del Lloctinent 52, 111
 de Mar 84
 Marc 70
 dels Marquesos de Llió 13, 56
 Meca 56
 Moja 65
 de la Música Catalana 40, 71
 Nadal 58
 Pignatelli 44
 Reial (Pedralbes) 97
 Reial Major 52
 Sant Jordi 92
 de la Virreina 66
 Paral·lel (Avinguda del) 87
 Parc
 Cervantes 98
 Ciutadella 59
 Collserola 100
 Creueta del Coll 79

Espanya Industrial 95
 Estació del Nord 60
 Güell 78
 Joan Miró 95
 Zoològic 60
 Parc d'Attraccions Tibidabo 99
 Passeig Bacardí 70
 Passeig de Gràcia 41, 74
 Passeig de Lluís Companys 60
 Passeig del Born 41, 59
 Pati Manning 65
 Pavelló Güell 96
 Pavelló Mies van der Rohe 88
 Pedralbes 28, 31, 36, 96
 La Pedrera 75
 Pedrolo, Manuel de 118
 Pei, Ieoh Ming 82, 113
 Pere al ll-lea 55, 106
 Pia Almoina 46
 Picasso, Pablo 20, 40, 44, 56, 70, 84,
 90, 91, 98, 112, 115
 Pieyre de Mandiargues, André 23, 65
 Pitarra, Serafí 70
 Pla (piațetă)
 de la Boqueria 67
 de la Seu 44
 del Teatre 70
 Pla, Josep 74
 Plaça (piață)
 de Armes 60
 de Santa Maria 59
 d'Espanya 87
 Fossar de les Moreres 59
 de Garriga i Bachs 49
 de las Glòries Catalanes 79
 Nova 44
 del Pi 41, 67
 Portal de la Pau 82
 de Ramón Berenguer el Gran 54
 del Rei 50
 Reial 70
 de Sant Felip Neri 49
 de Sant lu 52

Sant Jaume 49
 de Sant Jordi 1
 de Sant Josep Oriol 67
 Plaça Braus (arene) Las Arenas 95
 plaje 7, 86
 Poble Espanyol 91, 107
 Poble Sec 87
 Poblenou 41, 86
 Pons, Ventura 119
 populația 108
 Port Olímpic 41, 86
 Port Vell 82
 Portabella, Pere 119
 Porxos d'en Xifré 84
 Poșta centrală 8
 poștă 8
 presa 8
 Primo de Rivera, general Miguel 107
 Puig i Cadafalch, Josep 20, 75, 76,
 88, 111
 Pujol, Jordi 114

R

Raimon 114
 La Rambla 41, 62
 de Canaletes 62
 dels Caputxins 67
 de Catalunya 72
 del Centre 67
 de les Flors 66
 dels Estudis 65
 de Mar 82
 dels Ocells 65
 del Raval 65
 de Santa Mònica 70
 de Sant Josep 66
 Ramón Berenguer al IV-lea 106, 114
 Ramón Berenguer I 47
 Raval 29, 41, 62, 65, 109
 Războiul de Succesiune
 din Spania 106
 Recha, Marc 119
 Renaixença 72, 107, 111, 118

restaurante 8, 20
 La Ribera 19, 23, 26, 35, 40, 55
 Rodgers, Richard 95
 Rodoreda, Mercè 118
 Roig, Jaume 118
 Roig, Montserrat 119
 Rubió i Tudurí, Nicolau 87, 97
 Ruiz Zafón, Carlos 115, 119
 Rusinyol, Santiago 112
 Ruta del modernisme 11

S

Sabadell 103
 Sagnier, Enric 75, 99
 Sagrada Família 41, 76
 Sales, Joan 118
 Salvat-Papasseit, Joan 118
 Sant Cugat del Vallès 102, 110
 Sant Joan Despí 101
 Santa Coloma de Cervelló 102
 sardana 116
 Savall, Jordi 119
 Săptămâna Tragică 67, 107
 Serra, Albert 119
 Serrat, Joan Manuel 114
 Sert, Josep Lluís 91
 siguranță 8
 Solano, Susana 113
 Sor, Fernando 119
 sosire 1
 spectacole și festivaluri 29-31
 Subirachs, Josep Maria 78
 Sunyer, Joaquim 90, 112

Ș

Școala din Barcelona (cinema) 119

T

Tagliabue, Benedetta 55
 Tàpies, Antoni 40, 64, 72, 74, 91, 112
 Tarradellas, Josep 107, 114
 taxiuri 9

teatre

- Teatre Grec 94
- Gran Teatre del Liceu 68
- Teatre Nacional de Catalunya 79

telefoane 9

- Temple del Sagrat Cor 99
- Templul lui Augustus 50
- Tibidabo 41, 99
- Torre Agbar 79
- Torre de Collserola 99
- Torre de Sant Sebastià 86
- Torre Mapfre 86
- Torrent, Ferran 119
- Torres Trade 98
- tramvai 10
- Transbordador Aeri del Port 10, 86
- transport în comun 9
- tren urban 10
- trencadis 78
- Tusquets, Óscar 113
- tutun 10

U

- urbanism 112

V

- Vázquez Montalbán, Manuel 114, 119
- Velázquez, Diego de Silva y 56
- Ventura, Pep 116
- Verdaguer, Jacint 65, 118
- Via Laietana 83
- Vila Olímpica 86
- vizite 10
- vizite cu ghid 11

W

- World Trade Center 82

X

- Xifré i Cases, Josep 84

Z

- ziduri romane 54
- zile de sărbătoare 11